

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова
Факультет журналістики, реклами та видавничої справи
Кафедра нових медіа та медіадизайну

Силабус курсу
Вибіркова дисципліна:
«Медіаантропологія: способи дослідження медіавпливу»

Обсяг	Загальна кількість: кредитів - 3, годин - 90, змістових модулів - 2
Семстр, рік	V/3
Дні, час, місце	За розкладом занять
Викладач(и)	Тхоржевська Тетяна Вікторівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри нових медіа та медіадизайну факультету журналістики, реклами та видавничої справи
Контактний телефон	+38067 7979713
E-mail:	tvchor@ukr.net
Робоче місце	факультет журналістики, реклами та видавничої справи
Консультації	Очні консультації Он-лайн консультації ZOOM понеділок, 09.00

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом. У позааудиторний час студенти зможуть поставити запитання під час консультації. Інші види комунікації: очна та онлайн Zoom-консультації за розкладом.

Тхоржевська Т.В.

e-mail: tvchor@ukr.net

телефон: +380677979713

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

(місце дисципліни у програмі навчання; мета курсу; тематика)

Предметом вивчення дисципліни «Вибіркова дисципліна: Медіаантропологія: способи дослідження медіавпливу» є вивчення медіаантропології як наукового напрямку.

Пререквізити курсу: ефективність засвоєння змісту дисципліни Вибіркова дисципліна: Медіаантропологія: способи дослідження медіавпливу підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін, як «Фундаментальна підготовка з фаху», «Медіапсихологія та медіавплив», вибіркові дисципліни тощо.

Мета курсу — ознайомлення з медіаантропологією як міждисциплінарним науковим напрямом; опанування його методів у вивченні взаємодії людини з медіа.

Завдання дисципліни полягають у тому, щоб:

- окреслити сучасні *підходи* до медіаантропології як наукового напрямку;
- розглянути приклади наукових *проблем*, які досліджувались із застосуванням методів культурної антропології у галузі медіадосліджень;
- усвідомити *можливості методів медіаантропології* на прикладах сучасних досліджень.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

ІК Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.

а) загальних — **ЗК:**

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу

ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

б) спеціальних (фахових, предметних) — **СК:**

СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми.

Програмні результати навчання (ПРН) У процесі вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати такі результати навчання за нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти:

РН03. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження

РН16. Оцінювати соціальні, психологічні, комунікаційні ризики щодо використання конкретних практик і технологій медіадіяльності з позицій відповідальності.

РН17. Створювати фахову аналітику щодо медіагалузі, формувати висновки про медіаефективність у короткостроковій та довгостроковій перспективі

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- головні напрями сучасних наукових досліджень в галузі медіаантропології

вміти:

- проводити дослідження в галузі соціальних комунікацій користуючись методами медіаантропології

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що становить 3 кредити ЄКТС.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (16 годин), практичних занять (14 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Значна частина підготовки студентів здійснюється на практичних заняттях, але більшою мірою вона орієнтована на самостійну творчу роботу студентів денної форми навчання. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (пояснення, бесіда); наочні (демонстрація відеоматеріалів); практичні роботи з вивчення медіаантропології за допомогою різних методик.

Перелік тем (загальні блоки)

Змістовий модуль 1. Медіаантропологія як міждисциплінарна галузь наукових досліджень.

ТЕМА 1. Культурна антропологія та її методи. Американська антропологічна асоціація. Виникнення терміну «медіаантропологія».

ТЕМА 2. Медіаантропологія як «території контакту двох полів»: концепція Еріка Ротенбулера. «Етнографії корінного населення» як метод дослідження споживання медіа. Роботи вчених у галузі комунікацій: відповідність критеріям антропологічних досліджень.

ТЕМА 3. Міхай Коман: переміщення фокусу уваги антропологів від «екзотики» до буденності, від «корінної» до промислової культури. Вивчення зв'язку медіаконтенту з елементами символічного створення реальності з використанням категорій міф, ритуал, релігія.

Змістовий модуль 2. Прикладні дослідження аудиторії медіа методами медіаантропології.

ТЕМА 4. Медіаповідомлення як «гегемонічний дискурс влади» та пошук форм опору цьому дискурсу з боку «корінного суспільства». Медіаповідомлення та його сприйняття населенням: як бачить аудиторія акти комунікації з масмедіа (зміна побутових практик, припинення роботи під час перегляду, включення до щоденних розмов інформації з медіа тощо). Актуалізація методу учасницького спостереження.

ТЕМА5. Джон Постіл: ефекти медіапрактик. Приклад дослідження наслідків впливу радіо Руанди. Сучасні ЗМК та державотворення (на прикладі досліджень Малайзії). Томас Гілланд Еріксен: існування націй в інтернет-просторі.

ТЕМА 6. Проект Why We Post Деніела Міллера: практики використання соціальних медіа та наслідки, до яких ці практики призвели. Елізабета Коста: дослідження практик користувачів фейсбуку у Туреччині.

Рекомендована література

1. Іванова О., Мойсєєва О., Тхоржевська Т. Новинні телеграм канали як інформаційники нового типу або На чому тепер тримається довіра аудиторії. Образ, 2025. №1(47). С. 69 – 77. [https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.1\(47\)-69-77](https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.1(47)-69-77)
2. Різун В. Медіавплив: метафора чи реальність? Актуальні питання масової комунікації. Вип. 30. 2021. С. 10 - 14
3. Тхоржевська Т.. Досвід медіаантропології у дослідженні медіавпливу Образ, 2023. Vol.1 (41). Р. 6–15 DOI [https://doi.org/10.21272/Obraz.2023.1\(41\)-6-15](https://doi.org/10.21272/Obraz.2023.1(41)-6-15)
4. Чабаненко М. Поняття «новини» у сприйнятті українців під час війни. Український інформаційний простір. №2(12) 2023. <http://ukrinfospace.knukim.edu.ua/issue/view/17264>
5. Coman M. Media Anthropology: An Overview. EASA Media Anthropology Network E-Seminar Series. 17–24 May 2005. URL: <https://easaonline.org/downloads/networks/media/05p.pdf>
6. Postill J. The effects of media practices. Paper to the EASA Media Anthropology Network E-Seminar. February 2021 URL: <https://easaonline.org/downloads/networks/media/66p.pdf>
7. Postill J. Media anthropology in a world of states. EASA Media Anthropology E-Seminar. 19–26 April 2005. URL: <https://easaonline.org/downloads/networks/media/04p.pdf>
8. Costa E. Social Media as Practices: an Ethnographic Critique of ‘Affordances’ and ‘Context Collapse’. EASA Media Anthropology Network. 10–30 May 2017. URL: <https://easaonline.org/downloads/networks/media/60p.pdf>
9. Ericksen T. Nations of Cyberspace EASA Media Anthropology Network E-Seminar Series. 23–30 May 2006. URL: <https://easaonline.org/downloads/networks/media/11e.pdf>
10. Graffman K. The cruel masses: How producers at a Swedish commercial television production company construct their viewers. EASA Media Anthropology Network. 23–30 November 2004. URL: <https://easaonline.org/downloads/networks/media/01p.pdf>
11. Gabriel J. "Independence, Autonomy and Recursivity in a Journalistic Field" EASA Media Anthropology Network E-Seminars Series. February 16 – March 3 2009. URL: <https://easaonline.org/downloads/networks/media/27e.pdf>
12. Khasnabish A. On Media Practices and the Radical Imagination. Media Anthropology Network European Association of Social Anthropologists (EASA) E-Seminar Series. 26 October – 16 November 2016. URL: <https://easaonline.org/downloads/networks/media/58e.pdf>
13. Osorio F. Mass Media Anthropology: Ph.D.Diss. Chile : University of Chile, 2001.URL: https://www.researchgate.net/publication/266853936_Mass_Media_Anthropology
14. Rao U. “Re-writing Politics: Consumerist messages and the emergence of a new style of political reporting in India”. EASA Media Anthropology Network E-Seminars Series. 20 November – 4 December 2007. URL: <https://easaonline.org/downloads/networks/media/21p.pdf>

15. Rajagopalan S. "Not just spooky: the collaborative aesthetics of Supernatural fandom on Runet". EASA Media Anthropology Network E-Seminars Series. November 17 – December 2 2009. URL:

<https://easaonline.org/downloads/networks/media/30p.pdf>

16. Rothenbuhler E. W. Media Anthropology as a Field of Interdisciplinary Contact. EASA Media Anthropology Network E-Seminar 22 October – 5 November 2008. URL: <https://easaonline.org/downloads/networks/media/25p.pdf>

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний лист).
- Політика щодо академічної доброчесності. Не допускається переписування в одногрупників повністю або частково творчих завдань.
- Політика щодо відвідування. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим компонентом оцінювання.
- Поточний контроль проводиться за результатами практичних робіт, виконаних на практичних заняттях або під час самостійної роботи.

Поточний та періодичний контроль						Сума балів	
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2				Підсумковий контроль (залік)
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
15	15	15	15	15	25	-	100

Примітка. Бали набирають на практичних заняттях шляхом обговорення питань та практичної роботи з текстами наукових робіт. За темами 1 – 5 проводиться одне практичне заняття, де можна набрати максимально 15 балів. За темою 6 проводиться 2 практичних заняття: перше оцінюється в 10 балів, друге в 15 балів.

Підсумковий контроль за дисципліною — залік. Залік отримує студент, який виконав усі обов'язкові види робіт, передбачені навчальною програмою дисципліни та під час опанування дисципліни набрав 60 і більше балів.

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для заліку (60), допускається виконання індивідуальних творчих завдань за темами практичних занять або самостійної роботи, за які отримана незадовільна оцінка.

Самостійна робота студентів

Робота студентів складається з самостійного опрацювання певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення, та самостійного виконання завдань за темами практичних робіт. Самостійна робота (СР) контролюється методом перевірки виконаних практичних завдань.